

Marija Krtinić Veckov, Stord (Norveška)

Sunčanica

Cvrčim na suncu kao čvarci u kazanu kada baba s ivica struže masnoću, meša varjačom koja podseća na veslo kanua. Bogati Britanac silazi sa svoje jedrilice, i uzlazi u obližnji restoran da popije kratki espresso i ceđenu pomorandžu. Ili malo pivo i *whisky on the rocks*. Graške znoja kao kamenje kotrljaju se niz moje lice, vrat, duž mojih leđa. Jedna kap samotno klizi među moje grudi.

Ostala sam na plaži kao siročić, napušteno dete koje netremice prati srećne porodice u vreme praznika. Gledam ih kako svojim gipkim telima preskaču talase, gube se u morskoj peni, nestaju u vodi slanij kao suva slanina, dok sam ja za vreme posta zalepljena za izlog poslastičarnice i puštam bale buljeći u krempite, šampite, tulumbe, čokoladnu glazuru indijanera... Ispraćam ih kao Pokahontas kapetana Smita. Izranjaju na površinu i opet nestaju, plivaju dok ne postanu samo mutna mrlja na horizontu. *One* i oni.

One će sledeće godine upisati fakultete, odseliće se, vodiće uzbudljive živote u velikim gradovima, dok ja budem čupala piliće na farmi. Zavrtaću šije, komadati meso, pakovati batak i karabatak za prodaju... Šetaće širokim bulevarima sa slušalicama u ušima, noseći u jednoj ruci šolju kafe, vreću kao sušna godina...

Drečavi kupaći kostimi na preplanulom tenu sijaju kao znakovi u noći. Njihova koža je palačinka premazana bademovim ili kokosovim puterom, na užarenoj plotni upija boju a ne crvenilo. Bakarne lutke. Ja sam svoju paradajz nijansu zaradila na berbi višanja. Nosila sam gajbice da bih mogla da vidim more, noću sam žive rane zaceljivala kiselim mlekom. Sunce je neprijatelj. Otkriva bele tragove od atletskih majici po mojoj koži, otkriva da raspust ne provodim na bazenu sa *njima*. Sinoć me je u mraku u Starom gradu držao za ruku. Poželeo je da me vodi na Žanjice, *najljepša plaža Herceg Novog, ma najljepša plaža cijele Boke, predsjednički odmor za vrijeme ljetnje bonace...*

Govori kroz osmeh kome ne mogu da odolim ni kad petardama rasteruje ulične pse, i keruše bi mu oprostile da znaju koliko je lep. Na brodiću njegovo koleno dodirivalo je moje, ali sada sedim sama na pesku. Prebiram po vrelim kamenčićima tražeći izgubljeno blago,

usamljene dragocenosti prethodnih posetilaca zalutale među pikavcima, košticama breskvi, otpacima izgorele kože... Srećem samo ljušture školjki i uspomena... bižuteriju...

Hladovinu su od ranih jutarnjih časova zauzeli debeli parovi. Veliki stomaci i široki kukovi Čeha, Slovaka, Poljaka zaposeli su kvadratne metre bezbedne od žege... koliko li su putovali za baš ovo parče 'lada?!

Deca trčkaraju u plićaku, prave pešćane zamkove, zatrpavaju obezglavljene bebe iz čijih vratova curi šljunak... Rekvijem za sve zaboravljene igračke, poslednji pozdrav izbušenim loptama, izdvanim šlaufima, polomljenim koficama...

U njihovim godinama meni je vrhunac leta bio kad tata *zakolje* lubenicu, dok gutam koščice a lepljiva tečnost curi mi niz bradu. Kriške velike ko uvale grizem do same ivice, kore bacam prasićima koji ih srećno dočekuju, kao tata dimljenu pečenicu na Božić. *One* su crvena srca sekle na kockice, bockale ih viljuškom, trebile crne tačkice kao da su vaške. Meni u stomaku rastu lubenice. Pucaju od šećera.

Sunce je neprijatelj. Ubija rod, donosi glavobolju. Moraću uskoro da se skvasim, zajedno sa tek prohodanim bebama osvežim glavicu u plićaku. Morski ježevi prošarali su vodu tamnim tonovima, vade ih dečaci dugačkim štapovima. Istina bode kao morski jež, žari kao meduza. Moje su ruke mazile koprive.

Mrak me je progutao još u Plavoj špilji kad s brodića nisam uskočila za njima. Nestala sam za tren kao svetlo u hodniku stambene zgrade. Sigurno mu je prvo prošlo kroz glavu da imam menstruaciju, pa tek onda da ne znam da plivam. U svakom slučaju, preskoćiće. Tu su drugarice...

Pedeset centi za svežu slatku vodu, minut pranja ispod tuša koji spira so, odnosi ukus letovanja. Slanost steže kožu, grebe... Stružem je noktima a tako bih je rado ponela sa sobom umesto magneta za frižider. Da visim na zidu kao ram za slike napravljen od školjki, da u mene mama gleda kad misli o davno izgubljenoj mladosti i neostvarenim snovima, da me nosi oko vrata umesto ogrlice od korala.

U hladu maslinjaka mame prostiru sofru za ručak, otvaraju portabl frižidere i vade pečenu piletinu i krastavce, vade pivo. Prašina i pesak lepe se za ledenu limenku kao muškarci za *njih*.

Tvrđi stomaci i zategnute butine. Udaće se za bankare, advokate, vlasnike benzinskih pumpi... Vodiće svoju decu na more svakog leta. Njihova deformisana tela od poroda uznemireno će ih pratiti svaki put kad se približe vodi dok potomci ne nauče da plivaju. Posle će ih ovlaš posmatrati ispod suncobrana i tamnih naočara. Čitaće knjige, časopise, kuckati po telefonu... ali se više neće cele potapati kao glavice kiselog kupusa. Neće kao sada plivati do

ivice sveta, neće sate provoditi ubeđene da su nasukane sirene na grebenu zelenom od algi. Veliki šeširi i prljavi peškiri zameniće hladnu vodu pećine. Tirkiz će biti samo poludragi kamen.

One nisu u bistroj morskoj površini videle svoju budućnost jasnije nego u ogledalu na Bogojavljenje.

Puštam talase da mi prekriju telo. Idu sve do brade. Ne plašim se, ne plašim se, ne plašim se! Pokušavam šakama da zgrabim tlo, da se zadržim na površini pre nego što izbrojim sve morske zvezde. Pesak nestaje između prstiju, ostaje u mojim gaćama. Mesec se zabavlja, urotio se sa Zemljom da bi me potpuno ponizio. Plima mi je zelenim nitima ukrasila kosu, ljigavim listovima isprela mrežu. Neptunova osveta za svaku bačenu plastičnu kesu.

Batrgam se kao upecana riba dok se nage devojčice i dečaci sa šeširićima na glavama i vazdušnim mišićima na rukama gegaju oko mene. Lica su im premazana belom bojom. Afrički ratnici igraju domorodački ples. Smetam im, i za njih sam uljez. Želeli bi da me celu prekriju peskom, zatrpaju blatom koje su napravili od vode i šljunka, pa da sede na tom brdašcu ponosni poput konkistadora. O kako će se samo stideti svojih nevinih bebecih tela kada budu gledali stare fotografije. Sramiće se, kao na pričesti pred popom, trenutaka najčistije sreće, ekstaze, koju će doživeti jedino još kad budu pili dok im se ne zavrti u glavi... i kad budu plivali, daleko plivali, dok se ne utope u nebeski svod.

Poješće ih crvena lopta kao mene mulj.

Ja sam raža, zarobljena na dnu težinom svojih krila. Ne dozvoljavaju ni toploj struji da me ponese poput laganog lista. Emituju elektro-šokove svakome ko pokuša da me dodirne, strujne udare Svetog Ilije. Rasteruju lakomislene kupače kao hladna voda posle Preobraženja.

I pogled ka nebu nudi samopomračenje, eklipsu.

Telo jednog deteta nagnulo se nada mnom i donelo mrak. Sklonilo je svetlost, odnelo sparinu. Obojena senkom stoji iznad mene... Nešto mi govori. Iz njenih usta izlaze samo valovi. Voda se zavukla u moje ušne školjke verujući da krijem rakove. Šum je zabašurio sve druge zvuke.

Zatamnjeno lice ne otkriva grimase. Hvata me za dlan i vodi sa sobom, u dubinu. Zrak se probija iza *njenih* leđa. Žestoko sunce bori se da odgonetne nijansu njene kose. Boju lešnika, kao moja. Vidim veverice oko *naše* kuće. Prikradaju se u potrazi za doručkom. Šunjaju se kao nas dve kroz struju. Postaću jegulja. Kliziću niz plavetnilo.

Dok mi voda igra oko pupka, ne pušta mi ruke...